

padem, ve kterém se biologicky zpracovává biologicky rozložitelný odpad, musí provozovatel hodnotit, vzorkovat, zařazovat do skupin podle jejich skutečných vlastností a způsobů jejich biologického zpracování a materiálového využití a označovat je.

Prováděcí vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zdravotnictví by měly stanovit seznam biologicky rozložitelných odpadů, způsoby biologického zpracování biologicky rozložitelných odpadů, způsob a kritéria hodnocení a četnost a metody vzorkování výstupů ze zařízení pro biologické zpracování biologicky rozložitelných odpadů, limitní hodnoty koncentrací rizikových látek a indikátorových organismů ve výstupech ze zařízení určeného pro nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a metody stanovení koncentrací rizikových látek, dále způsob a kritéria zařazování výstupů do skupin podle jejich skutečných vlastností a způsobu jejich biologického zpracování a materiálového využití a způsob označování těchto skupin, a také podmínky soustřeďování biologicky rozložitelných odpadů mimo stanovenou technologii zpracování.

ÚPRAVA PRO MALÁ ZAŘÍZENÍ

V malých zařízeních (v nichž se zpracovává biologicky rozložitelný odpad pro jednu zakládku v množství max. 20 tun, ročně max. 150 tun) mohou být biologicky rozložitelné odpady upraveny a využity, jsou-li splněny technické a technologické požadavky a požadavky na kvalitu vstupujících odpadů.

Malé zařízení lze provozovat jen na základě a v souladu se souhlasem obecního úřadu obce s rozšířenou působností, přičemž součástí tohoto souhlasu musí být provozní řád. Nejsou-li podmínky provozu malého zařízení vymezené v žádosti do-

FOTO: JANI KROUPA

statečně pro ochranu životního prostředí nebo zdraví lidí, obecní úřad obce s rozšířenou působností může stanovit v souladu s podmínkami, které zajistí dostatečnou ochranu životního prostředí nebo zdraví lidí. Výstupy z malého zařízení musí jeho provozovatel hodnotit, vzorkovat, zařazovat do skupin podle způsobů jejich biologického zpracování a materiálového využití a označovat je; tyto výstupy musí splňovat limitní hodnoty koncentrací rizikových látek a indikátorových organismů.

Ministerstvo průmyslu a obchodu by mělo vyhláškou stanovit seznam biologicky rozložitelných odpadů, které mohou být zpracovány v malém zařízení, způsoby zpracování biologicky rozložitelných odpadů v malém zařízení, technické požadavky na vybavení a provoz malého zařízení, technologické požadavky na úpravu biologicky rozložitelných odpadů v malém zařízení, požadavky na kvalitu odpadů vstupujících do technologie malého zařízení, způsob a kritéria hodnocení a četnost a metody vzorkování upravených biologicky rozložitelných odpadů, limitní hodnoty koncentrací rizikových látek a indikátorových organismů ve výstupech z malého zařízení a metody stanovení koncentrací rizikových látek, způsob a kritéria zařazování upravených biologicky rozložitelných odpadů do skupin podle způsobu jejich biologického zpracování a materiálového využití a způsob označování těchto skupin.

Důvodem k úpravě pro malá zařízení je zejména částečné vyloučení vedlejších živočišných produktů z působnosti zákona o odpadech. Jelikož jsou biologicky rozložitelné odpady důležitým zdrojem organické hmoty pro půdu, jejich zpracování v kompostárně nebo bioplynové stanici by mělo mít přednost před jinými způsoby nakládání s nimi. Kvalitní výstupy z těchto zařízení by měly být používány na zemědělské půdě a měly by být bezpečné z hlediska lidského zdraví a životního prostředí. ■

JUDr. HELENA DOLEŽALOVÁ, Ph.D.

Zdroj:

Sněmovní tisk 676. VI.n.z.o odpadech – EU. Stav projednávání ke dni: 23. února 2020. Dostupný z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=676>

Bioplasty v kompostu

Pro sběr bioodpadů pro potřeby kompostování se často propagují biodegradovatelné pytlíky, vyrobené z alternativních materiálů, zejména PLA. Provozovatelé kompostáren jsou však k tomuto materiálu poměrně skeptičtí.

Materiál PLA (polymlečná kyselina, polylactic acid) je polymer, vyrobený nikoli z ropy, ale ze škrobu, který se získává z kukuřice nebo jiných obilovin. Fakt, že je vyroben z „přírodních“ látek, je podnětem pro PR tvrzení, že jde o biodegradabilní materiál, který se v kompostu za běžných podmínek rozloží. Sdružení KompAs, v němž jsou zastoupeny velké průmyslové kompostárny, však upozorňuje: „Kompostování PLA materiálu je problematické a v praxi nebyla schopnost bezproblémové biodegradability v běžném kompostovacím procesu jednoznačně potvrzena.“

Naštěstí zatím kompostárny nemusí PLA příliš řešit. Martin Šmída, místopředseda kompostářské asociace KompAs a vedoucí kompostárny RESTA v Olomouci, odhadu-

je obsah PLA velmi nízký. V plastech, které jsou spolu s bioodpadem přijaty na kompostárnu, je jich podle něj méně než 5 %.

Problémy by však mohly nastat, pokud by se užívání PLA materiálů zásadněji rozšířilo. Pytlíky z biodegradovatelných materiálů mohou být doporučeny v městech a ocích ze sběru bioodpadů. Aktuální je také použití jednorázových „kompostovatelných“ talířů či příborů při různých akcích v rámci tažení proti jednorázovým plastům.

V kompostárnách se plasty ze vstupních materiálů dotřídí ještě před zakládkou. Přitom jsou odtříděny i výrobky z PLA, protože jsou od ropných plastů takřka k nerozeznání. „V první řadě se PLA většinou do kompostu ani nedostane, neboť na první

pohled vypadá jako běžný plast a je tak z kompostové zakládky separován pryč. Aby měl PLA plast viditelný vliv na výsledný kompost, muselo by ho být významné množství, což se zatím v praxi neděje,“ říká Martin Šmída.

Je však liché představa, že by PLA výrobky mohly v zakládce zůstat a být za běžných okolností úspěšně kompostovány. K jejich rozpadu v podmínkách kompostárny je podle Marina Šmídy potřeba více cyklů: „Po jednom kompostovacím procesu není rozložení PLA výrobku dostatečné, takže se na konci procesu při třídění finálního výrobku PLA dostane s ostatní nadsítnou frakcí mimo kompost určený k prodeji. Pokud se taková nadsítná frakce použije do další zakládky a PLA výrobek absolvuje několik kompostovacích procesů, nakonec přece jen degraduje.“ Teoreticky biodegradovatelné plasty proto představují pro kvalitu kompostu stejné riziko, jako konvenční plasty z ropy, včetně nebezpečí, že ve formě mikroplastů přejdou do prostředí. Kompostářská asociace KompAs proto deklaruje, že z provozních důvodů a kvůli nedostatečné biodegradabilitě nechtějí průmyslové kompostárny materiály z PLA přijímat. -jst-